

Blijf zeuren

Word niet moedeloos van het onrecht, maar blijf vragen om recht.

Als je leraar een van je klasgenoten voortrekt, is dat niet eerlijk. Als zij een negen krijgt, terwijl ze het proefwerk niet beter heeft gemaakt dan anderen die een zeven krijgen – groot gelijk als je dan gaat protesteren. Of omgekeerd: als jij telkens uit de les wordt gestuurd, ook als je niks verkeerd doet, dan is dat niet eerlijk. Je mag verwachten dat de leraren jullie gelijk behandelen.

Maar ja, het leven is niet altijd eerlijk. Mensen die het niet verdienen, worden ziek en gaan dood. Sommige volken krijgen de ene na de andere ramp te verduren. Mensen kunnen ook oneerlijk doen. Iemand aanhouden op grond van zijn uiterlijk. Of degene die het meest betaalt of het hardst schreeuwt zijn zin geven. Heel kwaad kun je erom worden. Of moedeloos.

Jezus hield de mensen voor: Leg je nooit neer bij onrecht. Blijf het aanklaarten, ook al lijkt het of je nooit gehoord wordt. Hij vertelt daarbij een gelijkijenis: 'Er was eens een vrouw, haar man was gestorven. Volgens de wet moest de baas van haar man haar geld geven. Maar ze kreeg niets. Voor een rechtszaak had ze geen geld. Toch liet ze het er niet bij zitten. Elke dag vroeg ze de rechter om een uitspraak, zodat de baas zou betalen. De rechter had er geen zin in. Zo'n arme vrouw, daar verdiende hij toch niets aan. Maar de vrouw bleef hem lastigvallen. Dag in dag uit, weken achtereenvolgens. Tenslotte dacht die rechter: laat ik haar zaak maar behandelen, anders kom ik nooit van haar af.'

'Dus,' zei Jezus, 'geef niet op, blijf vragen om recht. Bij rechters en andere mensen, en bij God.'

Lucas 18:1-7

Gespreksvragen:

- ▶ Wat vind je ervan dat de rechter de zaak van de vrouw eigenlijk niet wil behandelen?
- ▶ En wat vind je ervan dat hij dat uiteindelijk toch doet?
- ▶ Is het niet vechten tegen de bierkaai als je wilt dat alles eerlijk gaat?

Gebedsintentie:

Rechtvaardige Vader, mensen zijn er vaak op uit om er zelf beter van te worden. Dat is wel begrijpelijk, maar niet goed. Geef ons oog voor het belang van anderen. Help ons om anderen eerlijk te behandelen.

'Pummelprofeet'

Generaal Naäman uit Damascus vindt dat hij recht heeft op een fatsoenlijke ontvangst.

Nou ja, zeg! Wat denkt die man wel? Kwaad draait de beroemde generaal zich om. Is hij speciaal helemaal hierheen gekomen, naar het huis van de profeet Elisa. Want die vond het kennelijk te veel moeite om naar Naäman te komen. Die lange reis helemaal naar Samaria, omdat Elisa hem van zijn ziekte af zou helpen. Dan verwacht je minstens een nette ontvangst, als je zo'n beroemde generaal bent als Naäman. Maar nee, hoor. Zelfs dát is kennelijk te veel moeite. Er kwam net een knecht naar buiten om te zeggen dat Naäman zich zeven keer moet wassen in de Jordaan. Een knecht! En dan ook nog wassen in dat stinkkrivertje! Ja, hallo??? Wat is dit voor een pummelprofeet?

Mopperend gaat Naäman weer in het rijtuig zitten. 'Hele reis voor niks. Alsof ik niks beters te doen heb. Die profeet had minstens zelf naar buiten kunnen komen. Ik ben de generaal! Ik heb recht op een fatsoenlijke behandeling. Ik laat me niet als de eerste de beste bedelaar met een kluitje in het riet sturen. Een handoplegging of een heilige spreuk waren zeker te veel moeite voor hem. Pfff, zeven keer wassen in de Jordaan. Mooi niet! Dat ga ik niet doen! Ik had beter in Damascus kunnen blijven. De rivieren daar zijn tien keer schoner dan hier.'

En dus zit die beroemde generaal nu in zijn rijtuig. Vreselijk mopperend. Als hij op zijn recht blijft staan, zal hij nooit beter worden. Maar dat moet een van zijn lakeien hem heel voorzichtig duidelijk maken.

2 Koningen 5:9-13

Gespreksvragen:

- ▶ Hoe komt het eigenlijk dat Naäman zo gekwetst reageert op de behandeling van Elisa?
- ▶ Heeft het zin om op je recht te blijven staan, als je het niet krijgt?

Gebedsintentie:

Rechtvaardige Vader, grote ego's hebben uiteindelijk zichzelf ermee als ze niet leren een beetje in te binden en zich bescheidener op te stellen. Wilt u ons een lesje leren als we het te hoog in de bol hebben?

Het nieuwe eerlijk

David wil de buit van de strijd eerlijk verdelen over alle soldaten, of ze nu hebben meegevochten of niet.

Na een lange oorlog kwamen de soldaten van David thuis. Alleen: hun thuis was verdwenen. Waar ooit hun stad was, waren alleen nog ruïnes en verkoolde resten. Zwartgeblakerde akkers rond de stadsmuur. Kapotgeslagen waterputten. En twee ontredderde kinderen. Toen de Amalekieten op hun rooftocht voorbijkwamen, waren zij aan het spelen bij de beek. Snel hadden ze zich verstopt in het riet. Ze hadden alles gehoord, alles gezien, de rook geroken en de hitte gevoeld toen de stad in vlammen opging. Te erg voor woorden. Maar ze verzekerden David: de vrouwen en kinderen leefden nog toen ze werden ontvoerd. Die kant gingen ze uit.

'We gaan ze achterna!' besloten de soldaten. Maar sommige soldaten konden niet meer. Eerst die oorlog, en nu hun huizen verwoest, hun gezinnen verdwenen: het was te veel. Ze stortten in. Volwassen kerels stonden te huilen als kleine kinderen. Anderen zaten apathisch voor zich uit te staren.

'Blijven jullie hier,' zei David. 'Rust wat uit en let een beetje op wat er is overgebleven van onze stad.' Met een leger van vierhonderd man ging hij de Amalekieten achterna. Ze haalden ze in, pakten alles af en brachten de vrouwen en kinderen mee terug. De achterblijvers stonden op wacht toen het leger terugkwam.

In die tijd kregen soldaten een deel van de buit als loon. Bij thuiskomst werd alles dan eerlijk verdeeld. 'Die buit is niet voor de thuisblijvers,' zeiden de soldaten die gevochten hadden. 'Oh nee!' zei David. 'God heeft ons de overwinning gegeven, dus verdelen we de buit eerlijk onder alle soldaten, ook de soldaten die te ziek waren om te vechten. Dat is het nieuwe eerlijk.'

1 Samuel 30:1-10,21-25

Gespreksvragen:

- ▶ Vind jij het eerlijk dat zwakke en sterke mensen recht hebben op hetzelfde? Waarom wel of niet?

Gebedsintentie:

Rechtvaardige Vader, wij hebben vaak een idee van eerlijk volgens het principe van 'ik een beetje meer dan jij.' Uiteindelijk hebben we onszelf ermee als we zelf een keer die 'jij' zijn. We kunnen onszelf niet voor niets alleen maar in de spiegel zien. Geef ons oog voor anderen.

Vrijwilligerswerk

Paulus maakt geen gebruik van zijn recht om betaald te worden voor zijn werk.

Van: Paulus
Aan: De Gemeente van Korinte.
Efeze, 19 november 54.

Beste mensen,
Ik hoor dat er mensen zijn die vinden dat ik geen echte, volwaardige apostel ben. Ik zou een halve apostel zijn of zo. De anderen zouden officieel geroepen zijn om het goede nieuws over God te verspreiden. En ik niet. Luister. Zelfs al vinden anderen dat, jullie zouden toch beter moeten weten. Want ik ben degene die jullie heeft verteld over Jezus. Zonder mij waren jullie nooit gaan geloven.

Het zal er wel mee te maken hebben dat de andere apostelen loon krijgen. Barnabas en ik zijn de enigen die erbij werken om voor onszelf te kunnen zorgen. Ik verdien mijn geld met het maken en repareren van tenten. Dat kan ik overal doen. God dienen, het apostelwerk, doe ik als vrijwilliger. Maar dat betekent niet dat ik een mindere soort apostel ben. Een vrijwilliger is niet minder dan iemand die betaald wordt. Ik heb net zo veel rechten als andere apostelen om betaald te worden. Ik maak er alleen geen gebruik van. Dat vind ik prettiger zo. Als vrijwilliger voel ik me vrijer om te doen wat ik wil doen. Want nu ben ik van niemand afhankelijk voor mijn inkomen.

Ik hoop dat het zo duidelijk is. Ik kom over een maand weer jullie kant op. Als er nog vragen zijn, kunnen we die dan bespreken.

Met vriendelijke groet,
Paulus, apostel van Jezus.
naar 1 Korintiërs 9:1-6,14-15,19

Gespreksvragen:

- ▶ Zijn er verschillen tussen vrijwilligers en betaalde krachten, anders dan het loon?
- ▶ Heeft Paulus een punt?
- ▶ Waarom zou hij niet betaald willen worden voor zijn werk als apostel?

Gebedsintentie:

Rechtvaardige Vader in de hemel, u kijkt in ons hart en ziet waarom we de dingen doen zoals we ze doen. Geef dat we ons altijd richten op wat eerlijk is in uw ogen en op wat nodig is om te doen.

Burgerrechten

De centurio laat de geseling van Paulus stoppen als hij hoort dat die Romeins burger is.

Blijkbaar had Paulus de mensen heel erg tegen het zere been geschopt. Man, man, man, wat gingen ze tekeer! Ze schreeuwden en tierden, ze gooiden met hun jassen en wierpen stof in de lucht. Dat klinkt misschien gek, maar in die tijd hadden ze nog geen vuurwerkbommen en straatstenen om mee te gooien. Ze moesten het doen met wat voor handen was en dat was dus niet zo veel. Hoe dan ook, pisluk waren ze. De ordetroepen werden erop afgestuurd en Paulus werd opgepakt en naar de kazerne gebracht. De tribuun* gaf opdracht om hem met zweepslagen te ondervragen. Hij moest erachter komen waarom het volk zo nijdig op Paulus was. Onrust onder het volk kon hij niet gebruiken.

Daar zat Paulus, vastgebonden. De soldaat hief zijn zweep. Toen vroeg Paulus aan de centurio* die erbij was: 'Mogen jullie een Romeins staatsburger geselen, en dan nog wel zonder een vorm van proces?'

De centurio trok wit weg. 'Stop!' riep hij tegen de soldaat met de zweep. En tegen de tribuun: 'Wat doe je nou? Die man is een Romein!' 'Is dat waar?' vroeg de tribuun aan Paulus. 'Ben je een Romeins staatsburger?' 'Jazeker,' zei Paulus. De tribuun geloofde het maar half. Hij had Paulus net nog in het Hebreeuws horen praten. En Paulus zag er ook net zo armoedig uit als alle Galileeërs daar. De tribuun zei: 'Ik heb me scheel betaald voor dat burgerrecht.' 'Ik ben als Romeins staatsburger geboren,' zei Paulus. 'Ik val onder het burgerrecht.' Meer hoefde hij niet te zeggen. Hij werd onmiddellijk losgemaakt. De tribuun, de centurio en de soldaten die hem zouden geselen: allemaal waren ze zich rot geschrokken. Bijna hadden ze een vreselijke misstap begaan. Nou maar hopen dat Paulus geen klacht ging indienen bij hun baas.

Handelingen 22:22-29

Gespreksvragen:

- ▶ Het maakte nogal wat uit of je Romeins staatsburger was of niet. Is dat eerlijk?
- ▶ Voor wie moeten burgerrechten gelden?

Gebedsintentie:

Heer, maakt het voor u uit of we een paspoort hebben en welk? U ziet toch geen verschil tussen mensen met en zonder de voorrechten die wij als mensen zelf bedacht hebben en aan elkaar geven? Laat ons wars zijn van vriendjespolitiek en voortrekkerij. Geef ons het juiste gevoel voor een eerlijke behandeling zonder aanzien des persoons.

* In de tijd van Paulus was een tribuun een van de twee of drie verkozen Romeinse topambtenaren.
** Een centurio was een onderofficier.